

caans v acaen

CAANS NEWSLETTER BULLETIN DE L'ACAEN

Dept. of French, Univ. of Windsor, ON
N9B 3P4; phone 519/253-3000 ext.2069;
fax 519/971-3648; bkingst@uwindsor.ca

CANADIAN ASSOCIATION FOR THE
ADVANCEMENT OF NETHERLANDIC STUDIES

ASSOCIATION CANADIENNE
POUR L'AVANCEMENT
DES ÉTUDES NÉERLANDAISES

December 2003

décembre 2003

TABLE OF CONTENTS

Editorial	1
List of Officers	2
Call for papers, CAANS conference, Winnipeg, May 29-30, 2004	3
Appel à communications	4
Nominations for executive, 2004-5	5
Nominations à l'exécutif, 2004-5	6
Reports from Chapters: Montreal	7
Vancouver	8
AANS	10
From the Journals: Flanders	12
Septentrion	13
Membership Form	15
Bulletin d'adhésion	16

Editorial

BY BASIL KINGSTONE

Whatever demonic being or power is in charge of computers, owes my readers an apology. As I was printing out the last newsletter, the hard disk gave up the ghost, and so you did not receive all the pages listed in the table of contents. Those which didn't make it into that issue, are in this one. On the other hand, you got one article twice, a gift not asked for. Hopefully all that is behind us and we will have smooth sailing from now on.

You will find enclosed with this newsletter two issues of the Journal, and one of those (vol. XXII no. i) is also a reparation for a past mistake. Or rather for two mistakes: the printers', for messing up the gathering, so that the pages were out of order, and mine, for not checking on their work. Again, my apologies to authors and readers alike.

OFFICERS/MEMBRES DU BUREAU

President

Dr. Michiel Horn
Glendon College
York University
Toronto, ON M4N 3M6
schuhhorn@sympatico.ca

Vice-President

Dr. Jesse Vorst
Dept. of Economics
University of Manitoba
Winnipeg, MB R3T 2M8
vorst2@Ms.UManitoba.ca

President Emerita

Ms. Joan Magee
866 Victor Drive
Windsor, ON N8S 2S7

Past President

Drs. Mary Eggermont-Molenaar
1416 29 St. NW
Calgary, AB T2N 2V1
memo@blatant.ca

Secretary-Treasurer

J. Herman van Wermeskerken
5291 - 4A Avenue
Delta, BC V4M 1H4
vwermesk@interchange.ubc.ca

Archivist

Dr. Gus Dierick
66 Alwington Ave.
Kingston, ON K7L 4R3
adierick1@home.com

Webmaster

Peter Lowensteyn
webmaster@caans-acaen.ca
(Site: <http://www.caans-acaen.ca>)

Members at Large

Dr. Gerrit Gerrits
Dept. of History and Classics
Acadia University
Wolfville, NS B4P 2R6

Dr. John Michielsen
4653, avenue de l'Esplanade
Montreal, Qc H2T 2Y6

Ms. Willemina Seywerd
265 Scarborough Crescent
Scarborough, ON M1M 2J7

Chapter Secretaries & Contacts

Windsor:

Ms. Hendrika Ruger
1510 - 8888 Riverside Drive E.
Windsor, ON N8S 1H2

Toronto:

Antonia Grabowski-de Zeeuw
14 Campbell Crescent

Waterloo:

Dr. A. Zweers
116 Keats Way Place
Waterloo, ON N2L 5H3

Ottawa:

Geeske de Laat
869 des Saisons
Aylmer, Qc J9H 5C9
delaat@cyberus.ca

Montreal:

Mr. J.F. Beckman
400 Beaconsfield Blvd.
Beaconsfield, Qc H9W 4B5
incodet@total.net

Winnipeg:

Dr. Jesse Vorst
Dept. of Economics
University of Manitoba
Winnipeg, MB R3T 2M8
vorst2@Ms.UManitoba.ca

Vancouver:

Ms. Mariken van Nimwegen
2449 Dundas St.
Vancouver, BC V5K 1P5

The CAANS Newsletter appears three times a year (April, August, December). It is a publication of the Canadian Association for the Advancement of Netherlandic Studies and is free to all the Association's members.

Le Bulletin de l'ACAEN paraît trois fois par an (avril, août, décembre). C'est une publication de l'Association canadienne pour l'avancement des études néerlandaises, dont les membres le reçoivent gratuitement.

Items for the Newsletter should be sent to me, the editor. I can be reached by all the ways listed below. It simplifies my job if I can receive copy as an attachment to an e-mail, in WordPerfect or Word.

Pour publier dans le Bulletin, prière d'envoyer votre texte au rédacteur (moi), par un des moyens indiqués sur la page de couverture. Cela m'aide considérablement dans ma tâche si le texte est sous forme d'attachement à un courriel en WordPerfect ou Word. Merci!

CALL FOR PAPERS, 2004

CAANS's annual meeting will be held at the University of Manitoba in Winnipeg on Saturday and Sunday May 29 and 30, 2004, with the Congress of the Social Sciences and Humanities. The congress theme is "Confluence: Ideas, Identities and Place." if that theme does not inspire you, we invite papers on any Netherlandic Studies topic.

If you wish to read a paper at this meeting, please send this form by March 1, 2004, and an abstract by April 1, 2004, to either of:

Dr. Michiel Horn
Glendon College
York University
2275 Bayview Avenue
Toronto, Ontario M4N 3M6
tél: (416)487-6724
schuhhorn@sympatico.ca

Dr. Basil D. Kingstone
Dept. of French
Univ. of Windsor
Windsor, ON
N9B 3P4
fax (519)971-3648
bkingst@uwindsor.ca

Name:

Address:

Topic proposed (the note "Title to follow" will receive low priority):

Autobiographical note:

N.B.: Papers should be 20 minutes long, or 8 pages of double-spaced typing. You are asked to keep to this so as to leave time for discussion. If your paper is longer, please work out ahead of time which parts to omit. Thank you!

APPEL A COMMUNICATIONS, 2004

Le congrès annuel de l'ACAEN se tiendra à l'université du Manitoba à Winnipeg les samedi et dimanche 29 et 30 mai 2004. Nous nous réunissons comme avant dans le cadre du Congrès des sciences humaines et sociales; le thème du congrès est "Confluence: idées, identités et lieu." Si ce thème ne vous inspire pas, nous vous invitons à nous proposer des communications sur n'importe quel aspect des études néerlandaises.

Si vous voulez présenter une communication à notre congrès, veuillez envoyer la présente formule, au plus tard le 1er mars 2004, et un résumé, au plus tard le 1er avril 2004, à l'un ou l'autre de:

Dr. Michiel Horn
Glendon College
York University
2275 Bayview Avenue
Toronto, Ontario M4N 3M6
tél: (416)487-6724
schuhhorn@sympatico.ca

Dr. Basil D. Kingstone
Dept. of French
Univ. of Windsor
Windsor, ON
N9B 3P4
fax (519)971-3648
bkingst@uwindsor.ca

Nom :

Adresse :

Titre proposé (la mention "Sujet à suivre" a une priorité moindre) :

Note autobiographique :

Note : Les communications ne doivent pas durer plus de vingt minutes, soit 8 pages dactylographiées à double interligne. Vous voudrez bien respecter cette limite scrupuleusement, afin de permettre la discussion de votre communication. Si elle est plus longue, vous déciderez par avance quelles parties il faut omettre. Merci de votre coopération!

NOMINATIONS FOR THE EXECUTIVE OF CAANS,

2004 - 2005

I wish to nominate: _____
(Please print)

Address: _____

for the position of: _____

Date: _____

Signature of Nominee: _____

Signature of Nominator: _____

Please return this nomination form to the address below by April 1, 2004:

Prof. Basil D. Kingstone
Dept. of French
University of Windsor
Windsor, Ontario
N9B 3P4

CANDIDATURES À L'EXÉCUTIF DE L'ACAEN,

2004-2005

Je soussign(é) propose : _____

Adresse _____

Au poste de: _____

Date: _____

Signature du/de la candidat(e) : _____

Signature du/de la nominateur/trice : _____

Veillez envoyer cette formule au plus tard le 1er avril 2004, à l'adresse suivante :

Prof. Basil D. Kingstone
Dept. of French
University of Windsor
Windsor, Ontario
N9B 3P4

REPORTS FROM CHAPTERS MONTREAL

Het kalenderjaar 2003 begon voor ons op 16 januari, met een lezing door Theo Dirix over *Jan Jacob Slauerhoff*. Als gewoonlijk gaf Theo ons, ook nu weer over dit onderwerp, een zeer gedetailleerde en interessante kijk op het korte leven en de romantische inslag van deze man, die als een scheepsarts de gehele wereld bezocht. Zijn nagelaten werk heeft een grote invloed gehad op de jonge generatie van die tijd. Helaas zullen wij Theo missen daar hij werd overgeplaatst naar de vertegenwoordiging van België in Dubai.

Op woensdag 26 februari was het onze beurt voor de lezing over *Multatuli als symbool van menselijkheid* door Gerard Termorshuizen. Door zijn persoonlijke recente ervaring in Indonesië kon hij een duidelijk beeld presenteren van Eduard Douwes Dekker. Als een eerzuchtige schrijver met groot talent had die zijn gebrek aan begrip voor de normale gang van zaken en de vele moeilijkheden die daaruit voortsporen, op de achtergrond kunnen houden. Deze presentatie liet ons dit onderwerp uit een andere hoek zien!

Zondag 9 maart was de Poëzie-middag in Tadjahall aan de Lakeshore in Ste.-Anne-de-Bellevue. Onze voorzitter Peter Löwensteyn leidde de deelnemers in het thema *Feest*. In de vertrouwelijke sfeer en besloten omgeving was dit als gewoonlijk een gezellige middag waar alle aanwezigen aan bijgedragen hebben.

Het Nederlandse Consulaat Generaal organiseerde voor ons op 20 maart een lezing van Maria van Daalen (Maria M. de Rooy), over *contemporaine Nederlandse poëzie* en natuurlijk ook over de plaats van haar eigen werk daarin. De moderne poëzie in Nederland is beslist anders dan dat, waar de meesten (ex-)Nederlanders van hun schooltijd mee bekend waren. Erg interessant om dit nu - van buiten - te kunnen zien. Leerzaam en leuk! Na afloop een goede gelegenheid om met de dichteresse zelf te kunnen napraten.

Ed Zwaneveld vertelde ons op 17 April "*What's in a name,*" maar in het Nederlands! Zijn speurtocht door archieven en landen werd met veel humor verteld. Hij had dit uitgebreid met de namen van de CAANS-leden, die ieder een afdruk kreeg van de bekende gegevens over hun naam. Zò ver weg van onze oorsprong was 't toch wel leuk én interessant, om even terug te duiken in het verleden en het ontstaan van onze namen te leren kennen.

Niet bepaald een Nederlands-klinkende naam, maar Abdelkader Benali kreeg de Libris Literatuur Prijs voor 2003. Hij vertelde ons op 15 mei over zijn roman *De Langverwachte*. Een biografie waarin de vertelster, de nog ongeborene dochter van een marokkaanse slager en diens Nederlandse vrouw in Rotterdam niet alleen naar het verleden, maar ook in de toekomst kan kijken. De auteur kwam in 1979 op vierjarige leeftijd naar Nederland en publiceerde in 1996 *Bruiloft aan zee*, die veel prijzen won en die vertaald werd in het Engels, Spaans, Duits en Frans.

Het verenigingsjaar kwam ten einde met de A.L.V. op 12 juni en dat werd met video's van Paul Frenay's TV Benelux programma in de juiste stemming gebracht. In verband met zijn drukke werkzaamheden werd onze penningmeester na velen jaren trouwe diensten - wij danken hem hartelijk daarvoor - vervangen door Marie-Jeanne de Vos, die na een paar jaar weer is terug gekeerd in het bestuur.

Ondertussen hopen wij van de zomer te genieten en wensen dit ook voor alle mede-CAANS'ers!
Tot September -

Jan Beckman.

VANCOUVER

De mei bijeenkomst stond in het teken van de 50jarige herdenking van de watersnoodramp in Nederland. Onze Zeeuwse voorzitter Annette Dorrepaal, die de ramp persoonlijk heeft meegemaakt, gaf een zeer boeiende voordracht doorwoven met veel anecdotes over de laksheid van de overheid en het lijden van de bevolking. In de nacht van 31 januari op 1 februari 1953 kwamen 1836 mensen om het leven in Zeeland, Zuid-Holland en Brabant. Door een combinatie van een zware storm en een extra hoge springvloed was het water die nacht drie meter hoger dan normaal en braken op 500 plaatsen de dijken door. Een natuurramp groter dan zich ooit had voorgedaan of in de verte maar voorzien was geweest. In de laatste 50 jaar is in Nederland veel literatuur gepubliceerd waarin o.a. naar voren kwam dat er meer bekend was bij de overheid dan men had doen voorkomen. Al voor de oorlog hadden diverse deskundigen gewaarschuwd over de staat van de slecht onderhouden dijken.

6 maanden voor de ramp waarschuwde waterstaats ingenieur Johan van Veen dat er ieder moment iets verschrikkelijks kon gebeuren. Zijn waarschuwing werd niet gepubliceerd omdat dit de mensen te veel zou verontrusten, temeer daar Nederland net de 5 jarige bezetting had meegemaakt. Bovendien gingen de schaarse middelen naar de wederopbouw van de industrie en naar het weren van het gevaar uit Moskou. Er was zoveel omhanden dat de dijken er bij inschoten.

De inleiding werd gevolgd door twee videos (geprojecteerd op een groot scherm!) De eerste video vertoonde historische beelden van de ramp en werd gevolgd door een video die de recente overstroming van de rivieren belichtte, hetgeen aanleiding gaf tot de ontwikkeling van het 2de Deltaplan. We danken Annette heel hartelijk voor haar research!

Met genoegen begroetten we in juni onze spreker Karel Birkman, onze vroegere consul-generaal en nu ambassadeur in Nigeria. In een boeiend betoog schetste hij de huidige gang van zaken in zijn nieuwe standplaats, de hoofstad Abudja (gesticht in 1993). Sinds in 1999 de eerste democratisch gekozen president Obasanjo de regering verplaatste van Lagos naar Abudja, telt deze stad nu al meer dan 1 miljoen inwoners. Dit duidt het grootste probleem aan in Nigeria, namelijk de enorme bevolkings explosie, op dit ogenblik 130 miljoen.

Ondanks de rijkdom aan grondstoffen, waarmee het land zich uitstekend zou kunnen bedruipen, blijft het kapitaal dat deze opbrengen in de handen van een heel klein deel van de bevolking, en daardoor viert de corruptie hoogtij in alle lagen van de maatschappij. De infrastructuur, die bij de overgang van het koloniale bestuur in goede staat verkeerde, wordt niet onderhouden. Dagelijks heeft men te maken met black-outs, slechte wegen, misdaad, prostitutie en bedelen. Het behoeft geen uitleg dat dit leven een goede uitdaging betekent voor de heer en mevrouw Birkman!

Op onze September bijeenkomst sprak voor ons ons medelid Claudia Bos.

De bekende Amerikaanse schilder Frank Stella heeft eens gezegd: "In de kunst hoef je maar drie vragen te beantwoorden, WAAROM, WAT en HOE. Omdat er door kunsthistorici veelal geconcentreerd wordt op het WAT en WAAROM van een schilderij, was het heel interessant om door Claudia, die zelf schilderes is, het HOE toegelicht te krijgen.

In haar inleiding vertelde ze, hoe ze als jong meisje gedurende een klassentocht in een kunstgalerij kwam, waar ze, omringd door schilderijen met de karkassen van koeien, enorm emotioneel aangedaan werd en zij zich de bijzondere macht van schilderijen realiseerde. Zij besloot toen om artiest te worden.

Hierna gaf Claudia een overzicht, rijk geïllustreerd door dia's, van de geschiedenis van de schilderkunst, die altijd sterk beïnvloed is geweest door de materialen die op dat ogenblik in de historie voorhanden waren en de technieken die deze materialen toestonden. Tot ongeveer 1500 mengden de schilders hun zelfgemaakte pigmenten met een bindmiddel van ei en daarna verving lijnzaadolie het ei vanwege de gewenste langere droogtijd. De pigmenten waren veelal aardse tonen met een beperkt gebruik van heldere kleuren, zoals bijvoorbeeld lapis lazuli, vanwege de hoge kosten. De techniek was te beginnen met een zwart witte tekening, die ingekleurd werd door het aanbrengen van dunne laagjes gekleurde verf, het zogenaamde glaceren. (Jeroen Bosch, Breughel).

Aan de hand van Rembrandts ontwikkeling als schilder liet ze zien dat, alhoewel zijn vroegere schilderijen nog steeds heel precies en erg gedetailleerd met dunne lagen verf waren opgebouwd, in zijn latere werken de verf met een grovere penseel werd aangebracht en de nadruk werd verlegd naar het meer aangeven van een impressie, een gebaar.

Tot het midden van de 19de eeuw veranderde er niet heel veel aan materiaal en techniek, maar doordat in 1841 de knijptube met schroefdop werd uitgevonden, kon de artiest beschikken over kant en klaar gemaakte verf. De techniek a la prima: 'dit is het': niet mengen, de eerste laag is de laatste laag en varkensharenkwasten en andere methoden van verf aanbrengen (zoals Van Gogh die in zijn gele korenvelden schilderij opgerolde kranten gebruikte voor het opbrengen van de verf). Daarnaast veranderde ook de fotografie hoe men naar de wereld keek. Bijvoorbeeld Breittner, wiens hobby fotograferen was, alhoewel hij in zijn verfgebruik vrij traditioneel bleef, gebruikte de fototechniek voor zijn manier van impressionistisch schilderen. Tegelijkertijd was Mondriaan overgegaan naar het abstraheren van zijn onderwerpen.

De twintigste eeuw is vooral gekenmerkt door veel experimenteren met verschillende materialen, o.a. acrylverf en daardoor andere technieken. Bijvoorbeeld Karel Appel, spontaan, geen lagen; en Schoonhoven, zero beweging, met niets beginnen.

Voor het beoordelen van een artiest geldt, zoals Claudia's leraar aan de Kunst Academie in Rotterdam haar altijd vertelde, de formule $Q=3I$, oftewel *Qualiteit = Integriteit, Intelligentie, Intensiteit*. Dankzij Claudia hebben we door een andere lens naar haar vele voorbeelden van schilderijen leren kijken. Heel hartelijk dank!

Claudia's eigen werk kunt u bekijken op haar website: www.claudiabos.com

Op 23 oktober j.l. sprak voor ons de Nederlandse schrijfster, musicus en psychoanalytica Anna Enquist over het schrijverschap en haar roman *Het geheim*. Het idee voor deze roman kwam voort uit haar verlangen naar pianospelen, iets dat er door haar drukke leven als schoolpsychologe en moeder bij inschoot. Ter vervanging was zij begonnen met het schrijven van gedichten, door haar gezien als een vorm tussen muziek en taal, een soort muziekstukje dat de wetten volgt van de ritmiek. Net als muziek komt het direct bij de mensen binnen.

De hoofdpersoon in *Het geheim* is Wanda, een meisje dat woorden wantrouwt en alles wat de grote mensen vertellen. Alleen muziek ervaart zij als echt en waarachtig. Alleen met de piano heeft ze een echte relatie, met mensen is het behelpen. Er zijn meerdere geheimen in het boek, behalve het gezinsgeheim dat de ouders met zich meedragen. Zij ziet ook pianotechniek als een geheim, waarmee je een prachtig stuk muziek kan toveren, de muziek zelf is een geheim, iets dat zo snel je hart in kan komen.

Wat de bouw van de roman betreft, dat is iets waar je hard aan moet werken, heel anders dan een gedicht schrijven voor haar, waarbij je je meer door inspiratie laat leiden. Voor dit boek koos zij een muzikale structuur, de tweestemmige inventies van Bach, twee stemmen die je tegelijk kan horen. Één stem is het verhaal in het heden, een week in het leven van de pianiste Wanda, nu 60 jaar oud, teruggetrokken aan de voet van de Pyreneeën door een ernstige vorm van reumatiek, en van haar ex-man psychiater Bouw, die door Frankrijk trekt om haar, na jaren, weer op te zoeken. De andere stem is een chronologie van Wanda's leven, haar gedachtenwereld haar bezetenheid van muziek, haar onkunde om met taal om te gaan.

Deze twee stemmen weven door elkaar heen tot ze tenslotte bij elkaar komen (of niet?) in het "slot akkoord", het moment waarop Wanda na vele jaren weer een piano heeft en eindelijk de moed vat om hem weer aanteraken.

Een boeiende avond waarin Anna ook passages voorlas ter illustratie. *Het geheim* is in het engels uitgegeven als *The Secret* (www.Tobypress.com), waar ook haar meest recente dichtersbundel *The Fire Was Here* te verkrijgen is (een tweetalige uitgave: "poems about mothers and children, a selection from her five best-selling volumes").

AANS

Their April newsletter arrived in time to be included in our August newsletter, but alas it was locked up in the crashed computer. In addition to the usual announcements of 2003 summer schools and summer art exhibitions, it offered a variety of information.

The next ICNS conference will be held at the University of Minnesota from June 2 to 6, 2004. It occurs to me that the next CAANS conference will be held on May 29-30 at the University of Manitoba, right next door."Proposals for papers relating to all aspects of Dutch and Flemish society, history and culture are welcome ... presentations should be no longer than 20-25 minutes, allowing for discussion. Proposals should not be longer than 350 words in length and should be submitted by 16 January 2004" to The ICNS Program Committee, Dept of German, Scandinavian and Dutch, University of Minnesota, 205 Folwell Hall, Minneapolis MN 55455. Further information is available at <http://esc.cla.umn.edu/ICNS.htm>

The issue also draws our attention to two publications of interest:

- Anna E.C. Simoni: *Early tales of the Great Siege and the mediating role of Henrick van Haestens*, 't Goy-Houten: Hes & de Graaf Publishers, 2003. She tells the story of the siege in 1601-04 of Ostend, which the Spanish only took when it had been completely destroyed - and evacuated.

- Bart Besamusca, *The Middle Dutch 'Lancelot' compilation and the medieval tradition of narrative cycles*, tr. Thea Summerfield, Rochester, NY: Boydell and Brewer, 2003. A study of a compilation which "has important implications for Arthurian studies [but] is not well known outside the Low Countries."

In miscellaneous news:

- the University of Minnesota now hosts the National Council for Organizations of Less Commonly Taught Languages (newsletter at <http://carla.acad..umn.edu/lctl/ncolctlnews.html>).

- The Huguenot Historical Society of New Paltz, NY (library@hhs-newpaltz.org) is currently undertaking a project that may be of interest, the Dutch Document Translation Project, which aims to make available 400-500 pages of Dutch manuscripts on all aspects of life in the area from 1677 to 1830. Translators and further funding agencies are being sought for this project, which is already being funded by the Dutch government.

Now the **October 2003** newsletter has been put on AANS's website, and I thank them for this innovation: I can report to our members more promptly on what is happening across the creek. A call for papers, colloquia and poster sessions that may interest language teachers is announced, for the Seventh National Conference of the National Council of Organizations of Less Commonly Taught Languages (see paragraph above). Their conference will be held at the University of Wisconsin-Madison on April 30 - May 2, 2004, and proposals must reach the

organizers (fax 608-265-7904) by December 15. Meanwhile the MLA conference is at the San Diego Marriott this year, and on December 28 a session will offer four papers in Netherlandic Studies: on Boudewijn Büch, Connie Palmen's *Friendship*, Multatuli, and Harry Mulisch's *The Discovery of Heaven*. A symposium is also announced by the Center for Dutch Religious History at VU Amsterdam, to be held on March 18 -19, 2004, and called "Soul and Salvation: Manifestations of Religion in the Netherlands after 1950." Information about this can be found at www.relic-vu.nl . And the College Art Association will meet in Seattle on February 18 - 21, and offers three sessions of interest: "Cultural Exchange: the Netherlands and Italy, 1400-1530," "The Long Legacy of the Devotio Moderna," and "Cultural Crossings: Spain, Italy, the Americas." Information about the conference can be had at www.collegeart.org .

It is also time to think about next summer - an enjoyable prospect in itself, but this is specifically in connection with summer courses in Dutch language, literature and culture. They are offered in Europe at Zeist, Hasselt and Ghent, the latter being a more intensive course; applications should definitely be submitted by February 1, 2004, and the forms can be obtained at www.taalunie.org Courses in elementary and intermediate Dutch are also offered at the University of Minnesota (e-mail ooste003@umn.edu, website <http://esc.cla.umn.edu/SD.htm>).

I have long wished that all the art exhibitions were listed on one web site to save the trouble of looking up those of all the museums I could think of. Now there is: www.codart.com . The newsletter lists a few: at the Toledo Museum of Art an exhibition devoted to Hendrik Goltzius runs till January 4; at the Museum of Fine Arts in Boston one called "Rembrandt's Journey: Painter, Draftsman, Etcher" runs till January 19, then moves to the Art Institute of Chicago from February 14 to May 9. Until January 17 there is an exhibition devoted to J.P. Jongkind at the Gemeentemuseum in The Hague.

Two books are reviewed in this issue. The first is Jan Pieter Guépin's *Drietaligheid* (Amsterdam: Uitgeverij Voltaire, 2003), which traces the unusually long survival in the Netherlands - well into the 19th century - of the custom of writing in Latin and French. For this study he chooses 33 writers from a period of 500 years, all of whom were Dutch-speaking and influential both at home and abroad (the criterion for measuring the latter, namely: has there been an international conference about him/her?, seems to me a little dubious). He concludes that the greatest influence abroad was exerted by writers in the tradition of Dutch tolerance and the Protestant Enlightenment. The second is a fuller account of Bert Besamusca's book on the Middle Dutch *Lancelot* compilation. The reviewer concludes: "The outside world knows little about Dutch literature, and scholarship in the Netherlands often neglects the outside scholarship. This book makes an impressive move towards bridging the gap."

FLANDERS

Issue no. 59 (Sept - Nov 2003) devotes its lead story (and cover photo) to Kim Clijsters, who at twenty is the number one ranked women's tennis player in the world. Otherwise the issue's

contents are about business and science. We meet a company who used to make salami and survived various crises and scandals involving meat products by diversifying into pasta. We are also reminded that Flanders produces a great variety of cheeses, many of them on a small scale (using the same method ever since the Middle Ages), and some varieties on an industrial scale (including cheddar and mozzarella). Xavier Kegels has for the past ten years been running a successful company to sell the handbags and luggage he designs. Two young Flemish graphic designers were chosen from among 300 candidates to design logos, text and drawings for various product lines at the fashion company called Diesel. On the scientific front, Professor Lucien Carlier of the Flemish Agricultural Research Centre in Merelbeke is working to improve pasture land in Eastern Europe, where it is the basis of agriculture, both by better management and by introducing new varieties of grass. Professor Ingrid Daubechies, who is now at Princeton, created the algorithm for wavelets, "a true revolution in mathematics," which among other things allows every policeman in the US to check fingerprints in seconds against a database of 250 million of them.

SEPTENTRION

Une ombre menaçante tombe sur une porte. Non, le 3e numéro de 2003 n'est pas consacré à la Halloween, il s'agit d'une peinture de Bert de Beul, qui est présenté dans le numéro. Dans ses tableaux "plus étranges que réalistes," aux couleurs crépusculaires (gris, brun, bleu minuit), il "explore le temps écoulé" et des "émotions et expériences insaisissables remontant à sa jeunesse" - mais ils s'appellent tous "Sans titre." D'autres ouvrages frappants sont construits par l'agence Neutelings Riedijk Architecten. Ce sont les noms des partenaires, qui veulent qu'un bâtiment soit "massif, grossier et bourru d'aspect," et surtout pesant. Mais cette doctrine est modifiée par la quantité d'idées géniales qu'ils ont incorporées, par exemple, dans le bâtiment Minnaert du campus De Uithof à Utrecht.

Remontons un peu en arrière dans le temps. On nous offre une lettre de van Gogh à sa soeur, écrite à Auvers-sur-Oise, sa dernière demeure. Un article évoque les sites vangoghiens de ce village aimé des touristes japonais. "Depuis 1987," lisons-nous dans un encarté, "l'Institut van Gogh d'Auvers-sur-Oise se mobilise pour préserver et honorer la mémoire, l'âme et l'esprit de Vincent van Gogh. On peut contacter cet organisme à juliedecabarrus@institutvangogh.com."

Le reste des grands articles de ce numéro sont consacrés à la littérature. Nous lisons des extraits du *Plagiaire* de David van Reybrouck, traduits par des étudiants "de 2e licence" à Bruxelles, et un extrait de "La sonate de longue promenade" de Theun de Vries. (Notons qu'on ne nous donne plus le texte original en face). De Vries fait l'objet d'un article qui rappelle son oeuvre prolifique, quelque cent vingt ouvrages, dans tous les genres, dont les plus célèbres sont sans doute ses romans historiques. Il n'est guère nécessaire de présenter son contemporain Georges Simenon, mais il est bon de rappeler qu'il était liégeois: son père était de descendance wallonne et flamande, sa mère était flamande et venait des Trois Frontières (celles des deux Limbourg et de l'Allemagne). Il a toujours adoré Ostende, et il a situé ce qui peut bien être son meilleur roman à

Bruges, mais en changeant le nom de la ville (c'est *Le Bourgmestre de Furnes*). Dans la guerre de 40, à La Rochelle, Simenon a géré un camp pour réfugiés belges; c'est là qu'il a connu les pêcheurs dont il raconte l'histoire dans *Le Clan des Ostendais*.

Un autre "septentrional" qui a passé sa carrière à se pencher sur la France et les Français, c'est H.L. Wesseling, professeur honoraire à l'Université de Leyde. Il rappelle ici ses premières expériences à Paris, les contacts qu'il n'a cessé de créer avec des historiens français (notamment Fernand Braudel), et sa création d'un prix annuel pour permettre à un jeune historien néerlandais d'aller développer son intérêt pour la France.

**CANADIAN ASSOCIATION FOR THE ADVANCEMENT
OF NETHERLANDIC STUDIES
(CAANS)
2004 SUBSCRIPTION FORM**

Members of CAANS pay for two things at once: ten dollars for the **Canadian Journal of Netherlandic Studies** and fifteen dollars for their membership fee, which includes the **Newsletter** and which is a charitable donation; total twenty-five dollars. Seniors pay ten dollars for membership and ten dollars for the **Journal**; total twenty dollars. Students pay five dollars for membership and ten for the **Journal**, for a total of fifteen dollars.

Local chapters may assess an additional fee. If you are joining a local chapter, you can mail this form with your cheque or money order to that chapter along with their local fee, or pay them separately. Chapters and contacts are listed on page 2 under "Officers". If you are not joining a local chapter, please mail your cheque or money order to Mr. J. Herman van Wermeskerken, Treasurer, CAANS, 5291 - 4A Avenue, Delta, BC, V4M 1H4.

Name: _____

Mailing Address: _____

Telephone: _____ (home)
_____ (work)

Fax: _____

E-mail: _____

This is a membership renewal for 2004

This is a new membership

**ASSOCIATION CANADIENNE POUR L'AVANCEMENT
DES ÉTUDES NÉERLANDAISES
(ACAEN)
BULLETIN D'ADHÉSION 2004**

Les membres de l'ACAEN paient deux choses à la fois: dix dollars pour s'abonner à la **Revue canadienne d'études néerlandaises**, et quinze dollars comme cotisation, qui inclut le **Bulletin** et qui compte comme donation charitable; soit vingt-cinq dollars au total. Les personnes du troisième âge paient dix dollars pour la cotisation et dix dollars pour la **Revue**, donc vingt dollars au total. Les étudiants paient cinq dollars pour la cotisation et dix dollars pour la **Revue**, donc quinze dollars au total.

Pour ce qui est des sections locales, la liste des personnes à contacter se trouve à la page 2 sous la rubrique "Membres du Bureau". Si vous devenez membre d'une section locale également, vous pouvez lui envoyer les deux cotisations à la fois, ou bien payer séparément. Sinon, vous enverrez un chèque ou mandat à M. J. Herman van Wermeskerken, Trésorier de l'ACAEN, 5291 - 4A Avenue, Delta, BC, V4M 1H4.

Nom: _____

Adresse pour correspondance: _____

Téléphone: _____ (domicile)

_____ (travail)

Télécopieur: _____

Courrier électronique: _____

Je désire renouveler mon adhésion pour 2004.

Je désire devenir membre.